

RUSÍNSKY JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD

Vzdelávací štandard z rusínskeho jazyka a literatúry je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z rusínskeho jazyka a literatúry je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu rusínsky jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet rusínsky jazyk a literatúra je procesuálne orientovaný predovšetkým na budovanie jazykovej, rečovej a komunikatívnej kompetencie žiakov, na schopnosť primerane a na dobrej jazykovej úrovni reagovať na najrozmanitejšie jazykové situácie. Jeho úlohou je podporovať aj celkový rozvoj osobnosti žiaka v komunikatívnej, poznávacej, estetickej a etickej rovine.

Výkonová časť štandardu obsahuje všeobecné a špecifické ciele daného tematického celku, ktoré majú byť splnené na konci školského roka každým žiakom, avšak na kvalitatívne odlišnej úrovni, čo je zvýraznené a vyšpecifikované optimom a minimom osvojených kompetencií.

Obsahová časť štandardu zachytáva rozsah učiva, ktorý sa má žiakovi odovzdať ako záväzné učivo z daného tematického celku v danom ročníku, aby žiaci na požadovanej úrovni zvládli primerane, vhodne a správne každú veku primeranú komunikačnú situáciu v materinskom jazyku.

CIELE PREDMETU

1. Osvojiť si jazykové, rečové vedomosti, zručnosti, návyky
 - rozvíjať jazykovú kultúru,
 - osvojiť si techniku písania a zručnosti písomného prejavu,
 - osvojiť si techniku hlasného a tichého čítania a čítania s porozumením,
 - poznať gramatické javy a uplatňovať ich v jazykovom prejave.

2. Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu ústne a písomne
 - vyjadrovať svoje myšlienky, pocity, názory ústnou a písomnou formou,
 - formulovať otázky a dokázať na ne adekvátne odpovedať,
 - obohacovať slovnú zásobu.

3. Kriticky myslieť, zaujať stanovisko
 - vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu,
 - reprodukovať každodenný, vecný text,
 - interpretovať umelecký text,
 - tvoriť texty ústne a písomne.

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 1. ročníka.		
Komunikácia a sloh (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, hovorenie, písanie)		
Výkonový štandard		Obsahový štandard
Optimum	Minimum	
Žiak: ✓ dokáže porozumieť pokynom a krátkym súvislým prejavom učiteľa,	Žiak: ✓ dokáže porozumieť pokynom učiteľa,	hláska slovo veta veta intonácia tempo reči tón
✓ dokáže reprodukovať počuté formou súvislého monológu,	✓ dokáže reprodukovať počuté na základe pomocných otázok,	
✓ dokáže rozdeliť vety na slová, slová na slabiky a slabiky na hlásky vytlieskavaním,	✓ s pomocou učiteľa dokáže rozdeliť vety na slová, slová na slabiky a slabiky na hlásky,	
✓ dokáže reprodukovať počutý text s patričným výrazom a výslovnosťou,	✓ s pomocou učiteľa dokáže reprodukovať počutý text,	
✓ pozná vlastnosti ústnej reči a aktívne ich aplikuje do konkrétnych komunikačných situácií,	✓ pozná vlastnosti ústnej reči,	
✓ dokáže identifikovať hlavnú myšlienku textu,	✓ s pomocou učiteľa vysvetlí hlavnú myšlienku textu vlastnými slovami,	
✓ dokáže rozlíšiť všetky charakteristické črty textu, rozčleniť hovorený text na časti,	✓ s pomocou učiteľa dokáže identifikovať charakteristické črty textu,	hlavná myšlienka
✓ dokáže vytvoriť jednoduchý dialóg podľa predloženého modelu, podľa uvedeného začiatku,	✓ s pomocou učiteľa dokáže vytvoriť jednoduchý dialóg podľa predloženého modelu, podľa	dialóg

obrázku, resp. učiteľom popísanej situácie,	uvedeného začiatku, obrázku, resp. učiteľom popísanej situácie,	
✓ dokáže zdramatizovať počuté texty a zapojiť sa do detskej rolovej hry,	✓ sa dokáže zapojiť do detskej rolovej hry v úlohe komparzu alebo v role, ktorá predstavuje vedľajšiu postavu,	bábkové divadlo
✓ sa dokáže pozdraviť, poďakovať, ospravedlniť sa s odôvodnením, zablahoželať,	✓ dokáže sa pozdraviť, poďakovať, ospravedlniť sa, zablahoželať,	poďakovanie ospravedlnenie blahoželenie
✓ dokáže rozlíšiť ukončené a zámerne ukončené výpovede (vety), dokáže prakticky využívať koncovú intonáciu výpovede (vety),	✓ dokáže rozlíšiť ukončenú a zámerne ukončenú výpoveď (vetu) podľa vymedzenia konkrétneho miesta vo vete,	ukončenie výpovede koncová intonácia výpovede
✓ dokáže samostatne tvoriť jednoduché konštrukcie (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie vety) s dôrazom na ich intonáciu,	✓ dokáže rozlišovať intonačné zvláštnosti výpovedí obsahujúcich oznámenie, otázku, prosbu, želanie alebo rozkaz,	jednoduché vety: oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie
✓ dokáže rozlíšiť zvukovo podobné, ale nie úplne rovnako znejúce rusínske a slovenské slová, pozná odlišnosť rusínskych a slovenských grafém (azbuka – latinka),	✓ dokáže rozlíšiť zvukovo podobné, ale nie úplne rovnako znejúce rusínske a slovenské slová,	
✓ dokáže ústne rozčleniť slová na slabiky,	✓ s pomocou učiteľa dokáže ústne rozčleniť slová na slabiky,	rozdeľovanie slov na slabiky
✓ dokáže určiť miesto prízvuku v slove,	✓ s pomocou učiteľa dokáže určiť miesto prízvuku v slove,	slovný prízvuk

<p>✓ dokáže určiť prízvučnú slabiku v slove a prízvučnú hlásku, dokáže rozlišovať na príkladoch podobných slov miesto prízvuku v slovenskom jazyku a v rusínskom jazyku,</p>	<p>✓ dokáže určiť prízvučnú slabiku v slove,</p>	<p>prízvučná slabika v slove</p>
<p>✓ ovláda rusínske názvy štandardizovaných pojmov,</p>	<p>✓ ovláda rusínske názvy pojmov: jazyk, reč, veta, slovo, slabika, hláska,</p>	<p>jazyk, reč veta, výpoveď slovo slabika hláska samohláska spoluhláska prízvuk</p>
<p>✓ prakticky zvládne isté základné gramatické javy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. správne používanie vokatívnej formy substantív vo funkcii oslovenia (v porovnaní so slovenčinou), 2. správne používanie tvarov datívu a lokálu niektorých substantív končiacich na -a (руці, ноzi, мусі a pod.) v porovnaní so slovenčinou, 3. správne používanie plného tvaru nominatívu singuláru adjektív mužského rodu (высокий) a 	<p>✓ prakticky zvládne 2 z uvedených gramatických javov.</p>	

<p>skráteneho tvaru ženského a stredného rodu, ovládanie prézentných tvarov niektorých nepravidelných slovies (мочи, хотіти, лячі a iné),</p> <p>4. ovládanie tvaroslovies minulého času mužského rodu (писав, читав, ходив),</p> <p>5. správne používanie prézentných tvarov slovies (пишуть, читають, ходять),</p> <p>6. rozoznanie odlišného používania niektorých predložiek v porovnaní so slovenčinou.</p>		
--	--	--

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 2. ročníka.		
Komunikácia a sloh (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, hovorenie, písanie)		
Výkonový štandard		Obsahový štandard
Optimum	Minimum	
Žiak: ✓ ovláda spôsob čítania otvorenej slabiky,	Žiak: ✓ sluchom dokáže rozoznať izolované hlásky,	slabika otvorená slabika
✓ dokáže čítať slová s postupným sťažovaním hláskovej a slabičnej štruktúry so zameraním na všetky druhy slabík,	✓ s pomocou učiteľa dokáže čítať slová s postupným sťažovaním hláskovej a slabičnej štruktúry výlučne otvorených slabík,	
✓ pozná azbukové názvy všetkých písmen, hláskovej a grafickej analýzy slov,	✓ pozná azbukové názvy dvoch pätín (2/5) písmen, hláskovej a grafickej analýzy slov,	písmená azbuky
✓ dokáže so správnou intonáciou čítať vety a krátke súvislé texty, ktoré majú na konci bodku, otáznik, výkričník, tri bodky,	✓ dokáže so správnou intonáciou čítať vety, ktoré majú na konci bodku, otáznik, výkričník,	bodka, otáznik, výkričník, tri bodky
✓ dokáže so správnou intonáciou čítať zvolacie vety a vie ich doplniť gestami, mimikou,	✓ dokáže správne čítať zvolacie vety (bez osvojenia terminológie),	intonácia tempo
✓ dokáže rozlíšiť intonáciu spontánne hovoreného prejavu a čítaného textu (zreteľnosť, hlasitosť, tempo, zmena tempa, prestávky, gestá, mimika),	✓ dokáže rozlíšiť intonáciu spontánne hovoreného prejavu a čítaného textu (zreteľnosť, hlasitosť),	prestávka gestika a mimika
✓ správne používa písmeno "ь" (mäkký znak) na označovanie mäkkosti spoluhlások a na označovanie	✓ používa písmeno "ь" (mäkký znak) na označovanie mäkkosti spoluhlások a na označovanie rozdielnej	"ь" (mäkký znak)

rozdielnej výslovnosti,	výslovnosti,	
✓ pozná význam, výslovnosť a fungovanie jotovaných písmen "я, е, ё, и, ю", ktoré označuje spojenie s príslušnou samohláskou, resp. mäkkosť spoluhlások a vie integrovať tieto vedomosti v praxi,	✓ s pomocou učiteľa dokáže rozlíšiť fungovanie jotovaných písmen "я, е, ё, и, ю", ktoré označujú spojenie j s príslušnou samohláskou,	jotované písmená "я, е, ё, и, ю"
✓ dokáže identifikovať hláskové zloženie písmena щ a spojenie písmen дз, дж,	✓ pozná hláskové zloženie písmena щ a spojenie písmen дз, дж,	щ, дз, дж
✓ ovláda písanie jednotlivých písmen, slabík, slov a viet v súlade s postupným nácvikom čítania,	✓ ovláda písanie dvoch tretín písmen, slabík, slov a viet v súlade s postupným nácvikom čítania,	písanie písmen, slabík, slov, viet
✓ ovláda písanie malých a veľkých písmen, písanej a tlačenej azbuky,	✓ s pomocou učiteľa ovláda písanie malých a veľkých písmen, písanej azbuky,	písanie malých a veľkých písmen písanej a tlačenej azbuky
✓ ovláda spôsoby spájania písmen do slabík a slov, písanie slov a viet, ktorých zvuková a grafická podoba sa zhoduje,	✓ s pomocou učiteľa dokáže spájať písmená do slabík a slov, písanie slov a viet, ktorých zvuková a grafická podoba sa zhoduje,	skladanie a zápis slov zo skladacej azbuky
✓ dokáže skladať slová zo skladacej azbuky a bez chýb ich zapísať,	✓ s pomocou učiteľa dokáže skladať slová zo skladacej azbuky a zapísať ich,	prepis slov podľa predlohy
✓ dokáže prepísať slová a vety z písaného a tlačeneho textu (15 – 23 slov známych slov),	✓ dokáže prepísať slová a vety z písaného a tlačeneho textu (5 – 9 známych slov),	prepis tlačeneho písma na písané
✓ vo vypočutom texte dokáže identifikovať kľúčové slová, doplniť vynechanú epizódu z textu, vymyslieť	✓ vo vypočutom texte dokáže identifikovať aspoň jedno kľúčové slovo, vymyslieť názov k	kľúčové slová

názov k vypočutému textu a s pomocou učiteľa porozprávať obsah textu,	vypočutému textu,	
✓ dokáže zostaviť dialogický text podľa obrázkov alebo akejkoľvek navodenej situácie (podľa uvedeného vzoru),	✓ dokáže zostaviť dialogický text podľa obrázkov,	dialóg
✓ dokáže vytvoriť súvislý monológ reprodukciou vypočutého textu, vytvoriť výpovede zo základných slov a ich spoja do súvislého textu (jednoduchý opis),	✓ dokáže vytvoriť súvislý monológ reprodukciou vypočutého textu,	monológ
✓ dokáže rozdeliť slová na slabiky, pozná názvy a poradie písmen v azbuke, slová z vety alebo krátkeho textu vie zoradiť v azbukovom poradí,	✓ dokáže rozdeliť slová na slabiky, pozná názvy písmen v azbuke,	delenie slov na slabiky názvy a poradie písmen v azbuke
✓ dokáže vymenovať samohlásky a spoluhlásky, prízvučné a neprízvučné samohlásky, ovláda ich výslovnosť v slovách, slovných spojeniach a vetách,	✓ dokáže uviesť samohlásky a spoluhlásky,	klasifikácia samohlások
✓ dokáže písomne označiť spoluhlásky v rozličných pozíciách v slove (na konci slova, pred samohláskou, pred spoluhláskou),	✓ pozná spoluhláskový systém,	klasifikácia spoluhlások
✓ ovláda systém znelých a neznelých spoluhlások (silná a slabá pozícia pre párne znelé a neznelé spoluhlásky),	✓ s pomocou učiteľa dokáže vymenovať znelé a neznelé spoluhlásky (silná a slabá pozícia pre párne znelé a neznelé spoluhlásky),	znelé a neznelé spoluhlásky

<p>✓ ovláda systém tvrdých a mäkkých spoluhlások (spôsoby označovania mäkkosti spoluhlások, párové tvrdé a mäkké spoluhlásky <i>ч, ш, щ</i>, používanie mäkkého znaku pri označovaní mäkkosti spoluhlások),</p>	<p>✓ s pomocou učiteľa dokáže vymenovať systém tvrdých a mäkkých spoluhlások (spôsoby označovania mäkkosti spoluhlások, párové tvrdé a mäkké spoluhlásky <i>ч, ш, щ</i>, mäkké a používanie mäkkého znaku pri označovaní mäkkosti spoluhlások),</p>	<p>systém tvrdých a mäkkých spoluhlások</p>
<p>✓ pozná funkciu rozlišovacích rozdeľovacích znamienok (bodka, dvojbodka, otáznik, výkričník, čiarka, pomlčka, zátvorky, mäkký znak).</p>	<p>✓ pozná funkciu niektorých rozlišovacích rozdeľovacích znamienok (bodka, otáznik, výkričník, čiarka).</p>	<p>rozlišovacie a rozdeľovacie znamienka (bodka, dvojbodka, otáznik, výkričník, čiarka, pomlčka, zátvorky, mäkký znak)</p>

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 3. ročníka.		
Komunikácia a sloh (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, hovorenie, písanie)		
Literatúra – literárne žánre		
Výkonový štandard		Obsahový štandard
Optimum	Minimum	
Žiak: ✓ vie nahlas plynulo, správne, primerane rýchlo s dodržaním logických prízvukov čítať známe aj neznáme texty,	Žiak: ✓ vie nahlas plynulo, správne, primerane rýchlo s dodržaním logických prízvukov čítať známe texty,	pauza, prízvuk artikulácia téma hlavná myšlienka postava, hlavný hrdina reč postáv autorská reč
✓ dokáže určiť tému a základnú myšlienku textu,	✓ s pomocou učiteľa dokáže určiť základnú myšlienku textu,	
✓ dokáže v texte vyhľadať úryvky charakterizujúce hrdinov alebo udalosť, rozlíšiť autorskú reč od reči postáv,	✓ s pomocou učiteľa dokáže v texte vyhľadať úryvky charakterizujúce hrdinov alebo udalosť, rozlíšiť autorskú reč od reči postáv,	
✓ dokáže vytvoriť otázky na zistenie porozumenia prečítaného textu, ako aj odpovedať na tieto otázky, dokáže v texte vyhľadať kľúčové slová (3 – 5 slov), vytvoriť alebo modifikovať názov prečítaného textu,	✓ s pomocou učiteľa dokáže vytvoriť otázky na zistenie porozumenia prečítaného textu, ako aj odpovedať na tieto otázky, dokáže v texte vyhľadať aspoň jedno kľúčové slovo,	
✓ dokáže rozčleniť text na logicky uzatvorené časti, zostaviť osnovu a pochopiť funkciu odsekov, rozličných spájacích prostriedkov v texte,	✓ dokáže rozčleniť text na logicky uzatvorené časti,	

✓ vie vysvetliť štandardizované pojmy,	✓ vie vysvetliť štandardizované pojmy: text, článok, odsek,	odsek text
✓ dokáže reprodukovať text podľa osnovy (5 – 10 hesiel v závislosti od dĺžky textu) a vlastného záznamu, identifikovať kľúčové slová, určiť hlavnú myšlienku,	✓ s pomocou učiteľa dokáže reprodukovať text podľa osnovy (2 – 5 hesiel v závislosti od dĺžky textu), identifikovať kľúčové slová, určiť hlavnú myšlienku,	článok úryvok nadpis kľúčové slová
✓ dokáže samostatne vytvoriť súvislý písomný a ústny prejav(rozsah 15 – 20 viet) s dodržaním rámcových kompozičných zložiek,	✓ s pomocou učiteľa dokáže vytvoriť súvislý písomný a ústny prejav(rozsah 5 – 10 viet),	osobné, ukazovacie zámená synonymá
✓ dokáže zostaviť osnovu textu (5 – 10 hesiel v závislosti od dĺžky textu) a využiť funkciu rozličných spájacích výrazov medzi jednotlivými časťami textu, napr. opakovanie slov, používanie osobných a ukazovacích zámen, synonym,	✓ dokáže s pomocou učiteľa zostaviť osnovu textu (2 – 5 hesiel v závislosti od dĺžky textu),	osnova
✓ sa dokáže zapojiť do diskusie o detských filmoch a primerane reagovať na otázky,	✓ dokáže s pomocou učiteľa primerane reagovať na otázky v diskusii o detských filmoch,	diskusia
✓ dokáže vystihnúť hlavnú myšlienku textu a následne ju využiť v konkrétnej komunikačnej situácii,	✓ dokáže vystihnúť hlavnú myšlienku textu,	hlavná myšlienka
✓ dokáže na základe vlastných poznámok reprodukovať vypočutý alebo prečítaný text, pričom využíva spájacie prostriedky,	✓ dokáže jednoducho reprodukovať vypočutý alebo prečítaný text,	

✓ dokáže zdramatizovať text a rolovo ho zreprodukovať s obmieňaním úlohy rozprávača, primerane uplatniť mimiku a gestikuláciu pri reprodukovaní toho istého príbehu ako pantomímy,	✓ dokáže s pomocou učiteľa rolovo zreprodukovať text s obmieňaním jednotlivých úloh,	
✓ dokáže prerozprávať vlastný zážitok alebo zostaviť rozprávanie podľa obrázka (so zameraním na opis pocitov a nálad v konkrétnej komunikačnej situácii),	✓ dokáže prerozprávať vlastný zážitok,	rozprávanie
✓ dokáže reprodukovat' celú rozprávku alebo príbeh, resp. vytvorit' vlastnú krátku rozprávku či fantastický príbeh,	✓ dokáže reprodukovat' časť rozprávky alebo príbehu, resp. vytvorit' vlastnú krátku rozprávku či fantastický príbeh,	rozprávka
✓ dokáže samostatne vytvorit' dialógy typov: 1. otázka – odpoveď – otázka – odpoveď 2. otázka – odpoveď – protioptázka – odpoveď 3. tvrdenie alebo prosba – otázka – odpoveď – reakcia na odpoveď,	✓ dokáže samostatne vytvorit' dialóg typu: otázka – odpoveď – otázka – odpoveď,	dialóg
✓ dokáže rozlíšiť rovnaké slová v rusínskom a v slovenskom jazyku, ktoré sú čiastočne odlišné v hláskovej podobe (<i>krieda – крeйда, stól – смil</i>), odlišit' a vysvetlit' význam porovnávacej slovensko-rusínskej homonymie (<i>chápat' – ханаму, chudoba – худоба, korenie – кориня, kýška – кышка, nadievať –</i>	✓ s pomocou učiteľa dokáže rozlíšiť rovnaké slová v rusínskom a v slovenskom jazyku, ktoré sú čiastočne odlišné v hláskovej podobe (<i>krieda – крeйда, stól – смil</i>), porozumiet' významu porovnávacej slovensko-rusínskej homonymie (<i>chápat' – ханаму, chudoba – худоба, korenie – кориня, kýška –</i>	rovnaké slová v rusínskom a slovenskom jazyku slovníky

<i>надівати, под</i> (predpona) – <i>нід</i> (substantívum) a <i>под.</i>),	<i>кышка, надієват'</i> – <i>надівати, под</i> (predpona) – <i>нід</i> (substantívum) a <i>под.</i>),	
✓ dokáže pracovať so slovníkmi a samostatne vyhľadať v nich určené slová,	✓ s pomocou učiteľa dokáže pracovať so slovníkmi,	
✓ dokáže vysvetliť štandardizované pojmy,	✓ dokáže vysvetliť štandardizované pojmy: viacslovné pomenovanie, synonymá,	viacslovné pomenovanie
✓ dokáže rozlíšiť spisovné a nespisovné slová, vhodne využiť citovo zafarbené slová v konkrétnej komunikačnej situácii,	✓ dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť spisovné a nespisovné slová, vhodne využiť citovo zafarbené slová v konkrétnej komunikačnej situácii,	synonymá antonymá frazologizmy
✓ ovláda lexiku z jadra slovnej zásoby a pravopis týchto slov,	✓ ovláda lexiku z jadra slovnej zásoby,	citovo zafarbené slová: hanlivé, vulgárne slová
✓ pozná výslovnosť a pravopis slov s mäkkým znakom (<i>ь</i>) pred <i>я, ю, є, є, ї</i> ,	✓ pozná výslovnosť slov s mäkkým znakom (<i>ь</i>),	spisovné slová nespisovné slová:
✓ ovláda pravopis a výslovnosť prízvuchných a neprízvuchných samohlások v koreni slova,	✓ ovláda výslovnosť prízvuchných samohlások v koreni slova,	nárečové slová výslovnosť slov s
✓ ovláda výslovnosť a pravopis slov, v ktorých sa znelá spoluhláska zamieňa neznelou (<i>ложка, чиг</i>), ako aj spôsob overovania tohto javu, aplikuje asimiláciu spoluhlások na konci slova i uprostred slova,	✓ ovláda výslovnosť a pravopis slov, v ktorých sa znelá spoluhláska zamieňa neznelou (<i>ложка, чиг</i>),	mäkkým znakom (<i>ь</i>) pred <i>я, ю, є, є, ї</i> pravopis slov s mäkkým znakom (<i>ь</i>)
✓ dokáže vysvetliť pojem prípona a vytvoriť slová týmto spôsobom, vyjadriť vzťahy medzi slovami	✓ dokáže vysvetliť pojem prípona a vytvoriť slová týmto spôsobom,	pred <i>я, ю, є, є, ї</i> písanie veľkých písmen

pomocou gramatických prípon (flexií) a predložiek,		prízvučné a neprízvučné samohlásky v koreni slova gramatické prípony (flexie) a predložky slovné druhy
✓ dokáže vymenovať a priradiť rusínske názvy všetkých slovných druhov,	✓ dokáže vymenovať rusínske názvy aspoň piatich slovných druhov,	
✓ dokáže identifikovať jednotlivé slovné druhy v rozličných typoch textov,	✓ dokáže identifikovať podstatné mená, prídavné mená a slovesá v rozličných typoch textov,	
✓ ovláda pravopis veľkých písmen v podstatných menách,	✓ s pomocou učiteľa dokáže zdôvodniť pravopis veľkých písmen v podstatných menách,	
✓ dokáže tvoriť vety s podstatnými menami v rozličných pádoch.	✓ dokáže vytvoriť vety s podstatnými menami.	

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 4. ročníka.		
Komunikácia a sloh (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, hovorenie, písanie)		
Literatúra – literárne žánre		
Výkonový štandard		Obsahový štandard
Optimum	Minimum	
Žiak: ✓ dokáže plynulo s dodržaním ortoepických noriem čítať známe aj neznáme texty,	Žiak: ✓ dokáže plynulo čítať známe texty,	tiché čítanie hlasné čítanie
✓ dokáže členiť vety na časti podľa významu, vyčleniť v texte časti intonačnými prostriedkami (pauza, zvýšenie a zníženie tónu hlasu a pod.),	✓ s pomocou učiteľa dokáže členiť vety na časti,	pauza tón hlasu
✓ dokáže zaznamenať z prečítaného textu kľúčové slová, hlavnú myšlienku, citáty a pod.,	✓ s pomocou učiteľa dokáže zaznamenať z prečítaného textu kľúčové slová,	kľúčové slová hlavná myšlienka
✓ dokáže pochopiť umelecký text ako umelecké dielo a nie len ako zdroj informácie,	✓ dokáže pochopiť umelecký text ako umelecké dielo,	
✓ dokáže zdramatizovať text, rolovo ho prečítať,	✓ dokáže rolovo prečítať text,	
✓ dokáže vytvoriť krátky text o vlastnom zážitku alebo vymyslený príbeh s dodržaním požadovanej formy,	✓ dokáže vytvoriť krátky text o vlastnom zážitku alebo vymyslený príbeh,	rozprávanie
✓ dokáže rozlíšiť slohové útvary rozprávanie a opis,	✓ s pomocou učiteľa dokáže rozlíšiť slohové útvary rozprávanie a opis,	opis

✓ dokáže určiť tému súvislého textu, vyhľadať v texte základnú myšlienku a interpretovať ju,	✓ s pomocou učiteľa dokáže určiť tému súvislého textu, vyhľadať v texte základnú myšlienku,	hlavná myšlienka
✓ dokáže zostaviť osnovu textu,	✓ s pomocou učiteľa dokáže zostaviť krátku osnovu,	osnova
✓ dokáže vytvoriť jednoduchý opis podľa bodov osnovy, obrázka a pod.,	✓ s pomocou učiteľa dokáže vytvoriť jednoduchý opis podľa bodov osnovy, obrázka a pod.,	informácia
✓ dokáže vytvoriť súvislý text vo forme rozprávania, informácie, opisu (ústne cca. 10 viet, písomne 5 – 7 viet) s využitím rozličných spájacích prostriedkov,	✓ dokáže vytvoriť súvislý text vo forme rozprávania, informácie, opisu (ústne cca. 4 vety, písomne 3 vety),	informácia
✓ dokáže porozprávať o dobrodružstve prežitom počas prázdnin, na dovolenke, u starých rodičov a pod. v rozsahu min. 15 viet,	✓ s pomocou učiteľa a po príprave dokáže porozprávať o dobrodružstve prežitom počas prázdnin, na dovolenke, u starých rodičov a pod. v rozsahu min. 5 – 8 viet,	úvaha
✓ dokáže vytvoriť úvahu na tému "Čo nás čaká v čase letných prázdnin" v rozsahu min.15 viet,	✓ s pomocou učiteľa a po príprave dokáže vytvoriť úvahu na tému "Čo nás čaká v čase letných prázdnin" v rozsahu min. 5 – 8 viet,	úvaha
✓ dokáže napísať informáciu na korešpondenčnom lístku, e-mail, list rodičom, starým rodičom alebo priateľovi z letného prázdninového tábora so zachovaním formy jednotlivých písomností,	✓ s pomocou učiteľa dokáže napísať informáciu na korešpondenčnom lístku, e-mail, list rodičom, starým rodičom alebo priateľovi z letného prázdninového tábora,	súkromný list
✓ dokáže zostaviť dialóg rozličných typov: 1. oznámenie alebo prosba – námietka – otázka –	✓ dokáže zostaviť dialóg rozličných typov: 1. oznámenie alebo prosba – námietka,	dialóg

odpoveď, 2. návrh – otázka – vysvetlenie – námietka – súhlas,	2. otázka – vysvetlenie,	
✓ dokáže vyjadriť prosbu, ospravedlnenie, odmietnutie, súhlas, nesúhlas so zachovaním obsahu a formy jednotlivých písomností,	✓ s pomocou učiteľa a po príprave dokáže vyjadriť prosbu, ospravedlnenie, odmietnutie, súhlas, nesúhlas so zachovaním obsahu a formy jednotlivých písomností,	prosba ospravedlnenie odmietnutie súhlas nesúhlas
✓ dokáže rozlíšiť rôzne spôsoby obohacovania slovnej zásoby a vie tvoriť slová rozličnými spôsobmi,	✓ vie tvoriť slová skladaním,	tvorenie slov skladanie
✓ dokáže vytvoriť slová pomocou prípon a predpôn, rozlíšiť zmenu významov jednokoreňových slov s rozličnými predponami a príponami,	✓ s pomocou učiteľa dokáže vytvoriť slová pomocou predpôn, prípon,	odvodzovanie predpona prípona
✓ dokáže využiť funkciu prípon ako významového signálu: <i>-мель</i> , názov povolania (<i>учитель</i>), <i>-иско</i> , zveličené názvy (<i>писко, хлописко</i>) atď.,	✓ s pomocou učiteľa dokáže využiť funkciu prípon ako významového signálu: <i>-мель</i> , názov povolania (<i>учитель</i>), <i>-иско</i> , zveličené názvy (<i>писко, хлописко</i>) atď.,	
✓ dokáže správne uplatniť výslovnosť predpôn a prípon,	✓ dokáže uplatniť výslovnosť predpôn a prípon,	správna výslovnosť predpôn a prípon
✓ dokáže rozlíšiť nové slová a tvary toho istého slova (<i>стіл – столик, стіл – стола</i>) a príbuzné slová (<i>школа – школьник – школярь</i>), vytvoriť takéto slová	✓ s pomocou učiteľa dokáže rozlíšiť nové slová a tvary toho istého slova (<i>стіл – столик, стіл – стола</i>) a príbuzné slová (<i>школа – школьник –</i>	

a orientovať sa v sémantickej rovine odvodených, resp. príbuzných slov,	<i>школярь</i>),	
✓ dokáže spájať slová bez spájacej hlásky (morfémy) a s ňou (<i>водовод, книгкупец, вітролам</i>) a skracovať slová (<i>типу ТАД, напр. і т.д.</i>), rozlíšiť písanie veľkých a malých písmen v skratkách a v celých názvoch,	✓ s pomocou učiteľa dokáže spájať slová bez spájacej hlásky (morfémy) a s ňou (<i>водовод, книгкупец, вітролам</i>) a skracovať slová (<i>типу ТАД, напр. і т.д.</i>),	
✓ dokáže rozlíšiť a aplikovať rôznorodosti slovotvorných prípon a predpôn v pomenovaniach známych skutočností v najbližšom okolí (<i>škola, byt, ulica, trieda, zborovňa, spálňa, predsieň, obývačka a pod.</i>),	✓ s pomocou učiteľa dokáže rozlíšiť rôznorodosti slovotvorných prípon a predpôn v pomenovaniach známych skutočností v najbližšom okolí (<i>škola, byt, ulica, trieda, zborovňa, spálňa, predsieň, obývačka a pod.</i>),	
✓ dokáže správne uplatniť pravopis a výslovnosť <i>ы, і, u, е</i> v koreni slov, pri spodobovaní na hranici slovného základu a prípony, resp. predpony,	✓ dokáže správne uplatniť pravopis a výslovnosť <i>ы, і, u, е</i> v koreni slov,	pravopis a výslovnosť <i>ы, і, u, е</i> v koreni slov, pri spodobovaní na
✓ dokáže vytvoriť dialóg s použitím rôznych typov viet.	✓ s pomocou učiteľa dokáže vytvoriť dialóg s použitím rôznych typov viet.	hranici slovného základu a prípony, resp. predpony